

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาและเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับประสิทธิผลองค์กรของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ในวิทยาลัยของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 จำนวน 248 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสุขภาพองค์การ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของวิทยาลัย

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงของเนื้อหาและโครงสร้างโดยผู้วิจัยเสนอแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อนำพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้ายและนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ จำนวน 248 ฉบับ ไปยังอาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามวิทยาลัย ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนมาจำนวน 244 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.39

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) การทดสอบค่าที (t-test) และสหสัมพันธ์อย่างง่าย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับประสิทธิผลองค์กรของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ ด้านความสามัคคี ด้านความพึงพอใจของการสื่อสาร ด้านขวัญในการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารแบบกึ่งสัมพันธ์ ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความสามัคคีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ อาจารย์ในวิทยาลัยเต็มใจที่จะทำงานเมื่อผู้บริหารขอร้อง อาจารย์ในวิทยาลัยรู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน อาจารย์ในวิทยาลัยให้ความสนใจและร่วมกันแก้ปัญหาของนักเรียน-นักศึกษา อาจารย์ในวิทยาลัยมีน้ำใจช่วยเหลืองานซึ่งกันและกัน อาจารย์ในวิทยาลัยมักจะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และอาจารย์ในวิทยาลัยมีความยินดีที่จะเป็นสุขเมื่อได้ทำงานร่วมกัน และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ คือ อาจารย์ในวิทยาลัยเต็มใจที่จะทำงานเมื่อผู้บริหารขอร้อง

1.2 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารในวิทยาลัยช่วยเหลือและเกื้อกูลในกิจกรรมของวิทยาลัย ผู้บริหารในวิทยาลัยสนับสนุนให้อาจารย์ก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ผู้บริหารในวิทยาลัยรู้จักแยกแยะเรื่องงานและเรื่องส่วนตัวออกจากกัน ผู้บริหารในวิทยาลัยให้ความเป็นกันเองกับอาจารย์ทุกคน ผู้บริหารในวิทยาลัยเต็มใจที่จะเปลี่ยนแปลงการบริหารงานในวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารในวิทยาลัยนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของอาจารย์ในหน่วยงานไปปฏิบัติอย่างมีเหตุผล ผู้บริหารในวิทยาลัยให้ความเสมอภาคและมีความยุติธรรมกับอาจารย์ทุกคน และผู้บริหารในวิทยาลัยดูแลเอาใจใส่การจัดสวัสดิการให้อาจารย์

1.3 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการบริหารแบบกึ่งสัมพันธ์โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารในวิทยาลัยมักขอร้องให้อาจารย์ปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของวิทยาลัย ผู้บริหารในวิทยาลัยมีความตั้งใจปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารในวิทยาลัยกำหนดระยะเวลาของการทำงานแต่ละงานไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารในวิทยาลัยชี้แจงความคาดหวังในการทำงานของตนเองให้อาจารย์ในวิทยาลัยทราบ ผู้บริหารในวิทยาลัยนำข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันมาตีพิมพ์ประกาศเพื่อแจ้งให้คณะอาจารย์ทราบ ผู้บริหารในวิทยาลัยให้ข่าวสารทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ผู้บริหารในวิทยาลัย

มอบหมายให้อาจารย์ทำหน้าที่ตามความรู้ความสามารถและความถนัด ผู้บริหารในวิทยาลัยกล้าเปิดเผยความรู้สึกและเจตคติของตนเองต่ออาจารย์ ผู้บริหารในวิทยาลัยดูแลการจัดสรรอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอกับความต้องการของอาจารย์ และผู้บริหารในวิทยาลัยประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม

1.4 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการสนับสนุนทรัพยากรโดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารในวิทยาลัยจัดแบ่งห้องเรียน อาคารสถานที่และบริเวณวิทยาลัยให้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ผู้บริหารในวิทยาลัยสนับสนุนให้อาจารย์ไปศึกษาต่อ ฝึกอบรม และดูงานตามโอกาสสมควร ผู้บริหารในวิทยาลัยส่งเสริมให้อาจารย์ทำผลงานทางวิชาการเพื่อความมั่นคงและเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ผู้บริหารในวิทยาลัยมอบหมายงานตามความสามารถและความถนัดของอาจารย์แต่ละคน ผู้บริหารในวิทยาลัยจัดสรรปริมาณงานให้อาจารย์รับผิดชอบอย่างเหมาะสม ผู้บริหารในวิทยาลัยสามารถจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์มาใช้ในการปฏิบัติงานตามที่อาจารย์ต้องการอย่างเพียงพอ ผู้บริหารในวิทยาลัยสามารถจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและจำเป็นสำหรับใช้ปฏิบัติงานไว้อย่างเพียงพอ และผู้บริหารในวิทยาลัยจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ทันสมัย ใช้ปฏิบัติงานในวิทยาลัย

1.5 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านขวัญในการปฏิบัติงานโดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปมากไปหาน้อย ดังนี้ อาจารย์ในวิทยาลัยมีความคุ้นเคยและเป็นมิตรต่อกัน อาจารย์ในวิทยาลัยมีความภูมิใจที่อยู่ในวิทยาลัยแห่งนี้ อาจารย์ในวิทยาลัยมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายของวิทยาลัย อาจารย์ในวิทยาลัยกระตือรือร้นและร่วมมือปฏิบัติงานกับอาจารย์ในหน่วยงานอื่น อาจารย์ในวิทยาลัยมีความรู้สึกว่าตนเองมีความหมายสำหรับวิทยาลัยนี้ อาจารย์ในวิทยาลัยมีความรู้สึกมั่นใจเชื่อถือในความสามารถของผู้บังคับบัญชา และอาจารย์ในวิทยาลัยมีขวัญและกำลังใจที่จะปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

1.6 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความเป็นอิสระโดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปมากไปหาน้อย ดังนี้ อาจารย์ในวิทยาลัยมีการยอมรับหน้าที่ซึ่งกันและกัน อาจารย์ในวิทยาลัยมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน อาจารย์ในวิทยาลัยมีความรู้สึกว่าการบริหารกับอาจารย์มีความเป็นกันเอง อาจารย์ในวิทยาลัยมีความเป็นอิสระในการเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหารวิทยาลัย อาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานของวิทยาลัย และอาจารย์ในวิทยาลัยมีความเป็นอิสระในการเสนอตัวเข้ารับผิดชอบงาน

1.7 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความเพียงพอของการสื่อสารโดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปมากไปหาน้อย ดังนี้ อาจารย์ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานด้วยการพูดคุยสนทนาระหว่างอาจารย์ด้วยกันเอง ผู้บริหารในวิทยาลัยให้ความสะดวกในการเข้าพบเพื่อปรึกษาหารือ อาจารย์ในวิทยาลัยมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้อาจารย์ทราบตามสายงานบังคับบัญชา อาจารย์ในวิทยาลัยมีการประชุมชี้แจงให้อาจารย์รับทราบการปฏิบัติงานด้วยการพูดคุยสนทนาระหว่างอาจารย์ด้วยกันเอง อาจารย์ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและชัดเจน และอาจารย์ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างทั่วถึงทุกคน

1.8 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านมุ่งเน้นวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปมากไปหาน้อย ดังนี้ อาจารย์มีการตรวจสอบและประเมินผลการเรียนของนักเรียน-นักศึกษาในแต่ละภาคเรียนอย่างเป็นระบบ และผู้บริหารในวิทยาลัยสนับสนุนให้อาจารย์สอนเต็มตามหลักสูตร และอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปมากไปหาน้อย ดังนี้ อาจารย์สร้างบรรยากาศในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน อาจารย์ได้เตรียมทำบันทึกการสอนไว้ล่วงหน้า อาจารย์ในวิทยาลัยมีการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน-นักศึกษาที่เรียนดี ผู้บริหารในวิทยาลัยมีการสนับสนุนให้อาจารย์สร้างสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง และอาจารย์ในวิทยาลัยมีเอกสารและสื่อประกอบ การเรียนการสอนพอเพียงกับความต้องการ

2. ประสิทธิภาพของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ สามารถแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาได้ นักเรียน-นักศึกษามีทัศนคติทางบวก นักเรียน-นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาได้ ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านนักเรียน-นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงโดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ นักเรียน-นักศึกษาในวิทยาลัยหลังจบการศึกษาสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาอื่นได้ พอใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน-นักศึกษาที่ท่านสอนและจัดกิจกรรมหรือโครงการให้นักเรียน-นักศึกษาในวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยประมาณเท่าใด และนักเรียน-นักศึกษาเคยได้รับรางวัล

ทางด้านวิชาการ ทักษะฝีมือ สิ่งประดิษฐ์ของใหม่ ๆ จากหน่วยงานของภาครัฐหรือภาคเอกชน ภายนอกวิทยาลัยในรอบปีที่ผ่านมา

2.2 ประสิทธิภาพของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านนักเรียน-นักศึกษามีทัศนคติทางบวก โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ นักเรียน-นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วได้รับการยอมรับจากสังคมและชุมชน นักเรียน-นักศึกษามีความพอใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอนของอาจารย์ ผู้ปกครองพอใจในการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัย นักเรียน-นักศึกษามีเจตคติต่อการศึกษาเล่าเรียน นักเรียน-นักศึกษาประพฤติดนเป็นคนที่มึระเบียบวินัยเรียบร้อย ผู้ปกครองพอใจในระเบียบวินัย คุณธรรม ความประพฤติของนักเรียน-นักศึกษา และนักเรียน-นักศึกษารู้จักการพัฒนาตนเอง

2.3 ประสิทธิภาพของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาได้โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ อาจารย์ได้ปรับปรุงพัฒนาวิธีการสอนหรือพัฒนานวัตกรรมใหม่ขึ้นใช้ในการเรียนการสอน นักเรียน-นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมเหมาะสมกับวัย เมื่อวิทยาลัยมีการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการเรียนการสอนหรือการบริการ คณะอาจารย์มีการยอมรับในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือไม่เพียงใด เมื่อมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ อาจารย์ในวิทยาลัยมีความเข้าใจและสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการประเมินผล วิทยาลัยมีการนำผลจากการทดสอบนักเรียน-นักศึกษา และเป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อจัดโครงการหรือกิจกรรมที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน-นักศึกษา

2.4 ประสิทธิภาพของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านสามารถแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาได้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ คณะอาจารย์ส่วนใหญ่มีความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน-นักศึกษา และงานรับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิทยาลัย นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ เมื่อเกิดปัญหาในด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน-นักศึกษา หรือหลักสูตร คณะอาจารย์ในวิทยาลัยสามารถแก้ปัญหา วิทยาลัยสามารถแข่งขันกับสถานศึกษาอื่นในระดับเดียวกัน เมื่อมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นในวิทยาลัยอาจารย์สามารถควบคุมสถานการณ์ วิทยาลัยสามารถสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารและอาจารย์ปฏิบัติงานโดยคำนึงผลประโยชน์ของวิทยาลัย

และนักเรียน-นักศึกษาเป็นสำคัญ เมื่อเกิดปัญหาผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการประนีประนอมในการบังคับบัญชาอาจารย์ในวิทยาลัย ความร่วมมือของผู้บริหารและอาจารย์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และผลการพัฒนาปรับปรุงวิทยาลัยในปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นที่ยอมรับของชุมชน

3. เปรียบเทียบสภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามประเภทวิชา โดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

4. เปรียบเทียบสภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามวิทยาลัยที่ตั้งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. เปรียบเทียบประสิทธิผลของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 1 จำแนกตามประเภทวิชา โดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

6. เปรียบเทียบประสิทธิผลของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 1 จำแนกตามวิทยาลัยวิทยาลัยที่ตั้งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. สภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมและทุกด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพองค์การกับประสิทธิผลองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจ อภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของอาจารย์มีระเบียบ ข้อบังคับให้ปฏิบัติที่แน่นอน โดยทั่วไปอาจารย์จะปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหารหรือรองผู้บริหารของแต่ละฝ่ายที่ตนเองสังกัดอยู่ บางครั้งงานที่ปฏิบัติไม่มีการประสานกันหรือไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ดังนั้นปัญหาที่พบในการทำงานร่วมกันส่วนใหญ่จะเป็นเรื่อง “การประสานงาน” จนทำให้เกิดการขัดแย้งกันไม่ว่า

หน่วยงานย่อยหรือหน่วยงานใหญ่ โดยการประสานงานเป็นหลักในการบริหารที่มุ่งให้องค์กรต่าง ๆ มีการดำเนินงานในแนวทางที่สามารถใช้บุคคลและทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้ประสานกันเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะในเรื่องของบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรเดียวกัน ซึ่งการประสานงานที่มีประสิทธิภาพนั้นมีเงื่อนไข ดังนี้ (สมยศ นาวิกาน, 2540, หน้า 203) 1) แต่ละแผนกงานต้องทำงานประสานกับแผนกงานอื่น ๆ 2) ในแต่ละแผนกงานหน่วยงานและหน่วยงานย่อยที่แตกต่างกันจะได้รับคำแนะนำที่แน่นอนที่หน่วยงานต้องปฏิบัติและต้องประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ อย่างไร 3) โปรแกรมการทำงานของแต่ละแผนกงานและหน่วยงานต้องทันสมัยเสมอ

ดังนั้นจึงทำให้สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ฌฐาภรณ์ โพธิ์ทอง (2545) ได้ศึกษาปัจจัยสุขภาพองค์การและความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของ พรศรี ณ นคร (2542) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาสุขภาพองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระแก้ว พบว่าสุขภาพองค์การโดยรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของ อารมณ์ ราชสิงโ (2546) ได้ศึกษาสุขภาพองค์การของโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่าสุขภาพองค์การโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.1 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความสามัคคีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 ปฏิบัติงานในฝ่ายหรือแผนกที่ตนเองสังกัดเท่านั้น ฉะนั้นอาจารย์จะปฏิบัติงานตามสายงานบังคับบัญชา เมื่องานในแต่ละฝ่ายเกิดปัญหาจึงขาดการประสานงานกัน รวมทั้งอาจารย์ในวิทยาลัยไม่ให้ความสนใจและไม่ร่วมกันแก้ปัญหาของนักเรียน-นักศึกษา เช่น นักเรียน-นักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาทกันระหว่างสถาบัน อาจารย์ฝ่ายปกครองต้องไประงับเหตุและสอบสวนหาตัวผู้กระทำผิดตามระเบียบของสถานศึกษา แต่ไม่มีการประสานงานขอความร่วมมือจากอาจารย์ฝ่ายต่าง ๆ ให้มาช่วยในการระงับเหตุซึ่งต้องใช้อาจารย์เป็นจำนวนมาก ซึ่งในเรื่องความสามัคคีนี้ ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์ (2522, หน้า 104 อ้างถึงใน วรณิ หิรัญญากร, 2546, หน้า 74) ชี้ให้เห็นว่า กลุ่มคนที่มีค่านิยมเจตคติ และมาตรฐานของพฤติกรรมเหมือนกันมากเท่าไร ความสามัคคีจะมีมากขึ้นเท่านั้น ความสามัคคีของกลุ่มทำให้เกิดผลดีต่อองค์การมาก ถ้ากิจกรรมของกลุ่มเป็นไปในทางสร้างสรรค์ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า กลุ่มที่มีความสามัคคีสูง สมาชิกแต่ละคน จะมีความรู้สึกร่วมกับกลุ่มมาก จะแสดงพฤติกรรมเหล่านี้ออกมาให้เห็น ส่วน สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2530, หน้า 65) กล่าวว่า

ตราใบใดที่สมาชิกภายในกลุ่มมีความรู้สึกว่าคุณยังเป็นสิ่งดึงดูดใจให้เข้าเป็นสมาชิกอยู่ ความสามัคคีของกลุ่มจะดี และในทางตรงกันข้าม หากกลุ่มไม่สามารถดึงดูดใจสมาชิกได้ สมาชิกจะไม่คำนึงถึงมิตรภาพความนับถือจะค่อย ๆ หดไป ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2529, หน้า 51) กล่าวว่า หากกลุ่มมีความสามัคคีอย่างเหนียวแน่นทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน ผลจากความร่วมมือจะสร้างความรู้สึกพอใจในการทำงาน และแรงกดดันของกลุ่มสามารถทำให้สมาชิกปฏิบัติตามที่กลุ่มต้องการได้ และ ภรณ์ กิริติบุตร (2529, หน้า 97) เชื่อว่ากลุ่มที่มีความสามัคคีนั้น จะแสดงออกถึงความร่วมมือในกิจกรรมขององค์การสูง ประารถนาที่จะอยู่และทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การที่ตนเองศรัทธา ทั้งยังเต็มใจและพยายามทำให้อยู่ในระดับที่เหนือกลุ่มอื่น ๆ อยู่เสมอ

1.2 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการบริหารแบบมีตรสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บังคับบัญชาไม่มีความเสมอภาคและความยุติธรรมในการพิจารณาผลงานหรือความคิดความชอบให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารไม่นำความคิดหรือข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชาไปปฏิบัติแต่จะใช้คำสั่งของตนเองเท่านั้น รวมทั้งมีการตัดสินใจด้านการเงินของอาจารย์ผู้สอนออกไปทำให้ไม่ได้รับความเป็นธรรม ซึ่งพฤติกรรมผู้นำที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปในลักษณะที่เสริมสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร ทำงานร่วมกันด้วยความไว้วางใจ และให้ความเคารพต่อกันอย่างสนิทสนมและเป็นกันเอง ซึ่งเป็นแบบผู้นำที่เน้นคนงานหรือผู้ร่วมงานเป็นหลักนั้น ผู้นำหรือผู้บริหารที่มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำซึ่งให้ความสำคัญต่อคนงาน หรือผู้ร่วมงานเป็นหลัก หรือมุ่งความสัมพันธ์จะมีลักษณะดังนี้

1.2.1 มีความมั่นคงในการเป็นผู้นำ และเห็นคุณค่าของคนงานเสมอและจะสนใจในความสำเร็จและทุกข์สุขของคนในบังคับบัญชาของตน

1.2.2 จะไม่ทำตนเป็นผู้คอยขัดขวางหรือรบกวนการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาตรงข้ามกลับจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเอื้อหนุนและสนับสนุน

1.2.3 มีความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา และยินดีเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีอิสระเต็มที่ในการทำงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.2.4 พยายามเสริมสร้างให้คนงานมีความจงรักภักดี ด้วยการใช่วิธีให้คนมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ และให้ร่วมในการตัดสินใจปัญหาที่จะมีผลกระทบ หรือเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ในส่วนของเขา ดังนั้นจึงทำให้สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการบริหารแบบมีตรสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ญัฐชาภรณ์ โพธิ์ทอง (2545) ได้ศึกษา

ปัจจัยสุขภาพองค์การและความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 พบว่าด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการบริหารแบบกึ่งสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บังคับบัญชาเคร่งครัดในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ จึงให้อาจารย์ปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับมากเกินไปไม่มีความยืดหยุ่น การมอบหมายหน้าที่ให้อาจารย์ปฏิบัติไม่ตรงตามความรู้ความสามารถและความถนัด ประกอบกับอาจารย์บางคนมีภาระงานมากบางคนมีภาระงานน้อยแตกต่างกัน ดังนั้นพฤติกรรมผู้นำที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งจะเป็นไปในลักษณะที่เน้นความเข้าใจในการดำเนินงานตามระเบียบแบบแผนขององค์กร ผู้บริหารจึงควรมีภาวะผู้นำ ซึ่ง สมพงษ์ เกษมสิน (2526, หน้า 220 อ้างถึงใน รัชชาภรณ์ โพธิ์ทอง, 2545, หน้า 30) กล่าวว่าลักษณะผู้นำหรือแบบของความเป็นผู้นำเป็นสิ่งสำคัญยิ่งเพราะมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของงานในองค์กร แบบผู้นำของผู้บริหารแต่ละคนแตกต่างกันไป การมีแบบผู้นำที่เหมาะสมย่อมจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กรและเป้าหมายส่วนบุคคล ดังนั้นจึงทำให้สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัชชาภรณ์ โพธิ์ทอง (2545) ได้ศึกษาปัจจัยสุขภาพองค์การและ ความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 พบว่าด้านการบริหารแบบกึ่งสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการสนับสนุนทรัพยากรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากจำนวนนักเรียน-นักศึกษา มีผลต่อการจัดสรรงบประมาณให้แผนกต่าง ๆ ไม่เท่ากัน บางแผนกมีจำนวนนักเรียน-นักศึกษาน้อย แต่มีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือราคาสูง แต่ไม่สามารถจัดหาให้ได้ ไม่มีการสนับสนุนให้อาจารย์ไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และการส่งอาจารย์ไปฝึกอบรมดูงานก็จะส่งแต่อาจารย์คนเดิมไปไม่มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียน ผู้บริหารควรสนับสนุนทรัพยากรในการบริหารเพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการดำเนินการใช้ทรัพยากรทางการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ซึ่งอาจทำได้โดย “การลด” “การเพิ่ม” หรือ “การทำให้เท่าเดิม” เพื่อให้การจัดการกับทรัพยากรให้ได้ประโยชน์มากที่สุด ในเวลาอันรวดเร็ว กล่าวคือ

1.4.1 มีการ “ลด” ทรัพยากรบุคคล เงิน วัสดุอุปกรณ์ และปรับปรุงระบบการจัดการให้ดีขึ้น เพื่อให้ผลการจัดการศึกษาอยู่ในระดับเดิมหรือดีขึ้น

1.4.2 มีการใช้ทรัพยากรบุคคล เงิน และวัสดุอุปกรณ์ “เท่าเดิม” และปรับปรุงระบบการจัดการให้ดีขึ้น เป็นการ “เพิ่มคุณภาพ” หรือผลที่เกิดขึ้นต่อนักเรียนให้มากขึ้น นั่นคือการลงทุนเท่าเดิม แต่ได้ผลดีขึ้น

1.4.3 มีการ “เพิ่ม” ทรัพยากรบุคคล เงิน เท่าที่จำเป็น และจัดระบบการจัดการให้ดีขึ้นทำให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาสูงสุด

การที่ผู้บริหารจะใช้ทางเลือกใดนั้นอยู่กับความสามารถและสถานการณ์แวดล้อม แต่สิ่งที่ไม่ได้คือ การดำเนินการเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ผู้บริหารที่สามารถดำเนินการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงทุกกลุ่มประสบการณ์ สุขภาพอนามัยดี และมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ แสดงว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหาร โรงเรียนหรือสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป., หน้า 10)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญยิ่ง ที่จะทำให้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการในหน่วยงาน เพราะความสามารถของผู้บริหารจะอยู่ที่การใช้บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์และเวลาที่มีอยู่ให้ได้ผลมากที่สุด ดังนั้นการสนับสนุนทรัพยากร เป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพราะเป็นเรื่องของการให้ทรัพยากรทางการบริหาร ด้านการจัดการบุคลากร เงิน และวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่อย่างจำกัด และให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ดังนั้นการดำเนินงานตามขอบข่ายของงานเหล่านี้ จะช่วยให้ผู้บริหารรู้จักใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองได้ ดังนั้นจึงทำให้สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการสนับสนุนทรัพยากรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณัฐชาภรณ์ โพธิ์ทอง (2545) ได้ศึกษาปัจจัยสุขภาพองค์การและความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 พบว่าด้านการสนับสนุนทรัพยากรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของ อารมณ์ ราชสิงโ (2546) ได้ศึกษาสุขภาพองค์การของโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบด้านการสนับสนุนทรัพยากรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านขวัญในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการประเมินผลงานของอาจารย์ไม่ยุติธรรมจึงทำให้อาจารย์ขาดกำลังใจในการปฏิบัติงาน อาจารย์บางคนอดทนทำงานหนักมาหลายปีแต่ไม่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นพิเศษ เมื่อเกิดการขัดแย้งกับผู้บริหารจึงทำให้หมดกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้น

“ขวัญ” กับ “การปฏิบัติงาน” จึงเป็นของคู่กัน และมีความสำคัญต่อการบริหารองค์การเป็นอย่างมาก เพราะขวัญทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงาน การที่บุคคลในองค์การมีขวัญดีจะทำให้มีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ต่อหมู่คณะและองค์การ เต็มใจปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบแบบแผนขององค์การ ซึ่งสามารถเกื้อหนุนให้เกิดผลดีในด้านการควบคุมความประพฤติของบุคลากรให้อยู่ในกรอบของระเบียบวินัยและศีลธรรมอันดี นอกจากนี้ยังช่วยสร้างสามัคคีธรรมในหมู่คณะให้บังเกิดขึ้นเป็นผลให้องค์การแข็งแกร่งสามารถฟันฝ่าอุปสรรคได้ (วิจิตร วรตบงกูร, 2519, หน้า 62 อ้างถึงใน พรศรี ณ นคร, 2542, หน้า 31)

1.6 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความเป็นอิสระโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ในวิทยาลัยไม่มีความเป็นอิสระในด้านความคิดเห็นที่จะเสนอต่อผู้บริหารและไม่มีอิสระในการปฏิบัติงาน รวมถึงไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานของวิทยาลัย ดังนั้น องค์การที่มีความเป็นอิสระสูงในการปฏิบัติงานเป็นลักษณะขององค์การที่สมบูรณ์ ซึ่งจะส่งเสริมให้องค์การเจริญเติบโตต่อไปอาจมีผลต่อเนื่องจากการใช้วัตรกรรมขององค์การ คนที่มีความคิดใหม่ ๆ และต้องการใช้วัตรกรรมมากมายเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าไม่สามารถนำความคิดใหม่ ๆ มาใช้ในงานที่ครูอาจารย์กำลังทำอยู่ งานก็ไม่เปลี่ยนแปลงและเมื่อเป็นเช่นนี้ ในทุกส่วนขององค์การ แล้วความเจริญเติบโตขององค์การย่อมมิได้ค่อนข้างยาก ซึ่ง กริช สืบสนธิ์ (2535, หน้า 16-17) ได้สรุปไว้เช่นเดียวกันว่าองค์การที่มีความสำเร็จสูงนั้นจะต้องมีการปกครองตนเองและมีอิสระในระดับสูง ซึ่งหมายถึงผู้บริหารจำเป็นต้องทราบว่า อะไรควรควบคุม และอะไรควรให้เขากระทำได้เอง ความเป็นอิสระจึงเป็นกลไกที่สำคัญในการเจริญเติบโตขององค์การ นอกจากนี้ ภรณ์ กิริติบุตร (2529, หน้า 29) กล่าวว่า ผู้บริหารซึ่งจัดให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ได้ข้อมูลย้อนกลับมีอิสระและมีเอกลักษณ์ในการทำงานของเขาเอง ทำให้เขามีความตั้งใจที่จะทำงานให้สำเร็จสูง มีความรับผิดชอบงานมากขึ้น และ ถวิล เกื้อกูลวงศ์ (2530, หน้า 146-147) กล่าวว่า ครูอาจารย์ในโรงเรียนจะแสดงความสามารถและแสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำงานได้เต็มกำลังความสามารถของตนเองได้ ในภาวะขององค์การที่ให้อิสระภาพ และการบังคับอย่างจำกัด ถ้าผู้บังคับบัญชาคนใดบริหารโดยให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานของลูกน้องในปริมาณที่เหมาะสมแล้ว พฤติกรรมที่สังเกตได้จะออกมาในลักษณะ เมื่อผู้บังคับบัญชาไม่อยู่การปฏิบัติไม่แตกต่างไปจากเมื่อผู้บังคับบัญชาอยู่ แต่ถ้าผู้บริหารใช้วิธีการนี้เหวี่ยงมัด ทำให้ครูอาจารย์มองไปว่า เป้าหมายของเขาถูกบีบบังคับโดยอาจารย์ใหญ่ ครูจะรักษาระเบียบวินัยได้ก็โดยการควบคุม ซึ่งถ้าผู้บริหารไม่อยู่จะเกิดความเสียหายต่องานได้ ทั้งนี้เป็นด้วยเหตุที่คนมีความต้องการและมีหลายชั้น

1.7 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความเพียงพอของการสื่อสารโดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ไม่ดีพอและไม่ทั่วถึง เช่น การแจ้งข่าวผ่านหัวหน้าแผนกแต่หัวหน้ามิได้มาเผยแพร่แก่อาจารย์ รวมถึงการแจ้งข่าวสารประชาสัมพันธ์ของแผนกต่าง ๆ ทำให้ไม่ทั่วถึงอาจเป็นเพราะหัวหน้าแผนกงานประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่ไม่เต็มที่ ดังที่ กริช สืบสนธิ์ (2535, หน้า 9) กล่าวว่า การสื่อสาร คือ กระบวนการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างหน่วยงาน ฝ่ายงาน และบุคคล ทุกระดับในองค์กรมีความสัมพันธ์กันภายใต้สภาพแวดล้อมบรรยากาศขององค์กรและสังคมซึ่งสามารถแปรปรวนได้ตามสถานการณ์ และคาทซ์ และคาน (กริช สืบสนธิ์, 2535, หน้า 7 อ้างอิงจาก Katz & Khan, 1966) ให้ความหมายว่าการสื่อสารคือ การถ่ายทอดข่าวสาร แลกเปลี่ยนข่าวสาร ดีความ หรือใช้ความหมายของข่าวสารในหน่วยงาน องค์กร และหน่วยงานเป็นระบบเปิด เสรี ซึ่งได้นำเอาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ มาสร้างความสัมพันธ์กับข่าวสารเป็นพลังผลักดันที่มีประสิทธิภาพ

1.8 สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านมุ่งเน้นวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียน-นักศึกษาที่เรียนทางด้านอาชีวศึกษาจะเน้นการฝึกภาคปฏิบัติมากกว่าด้านวิชาการ ดังนั้นในการเรียนภาคทฤษฎีนักเรียน-นักศึกษาส่วนใหญ่ซึ่งจะไม่ตั้งใจเรียน ส่วนในด้านการจัดแผนการสอน โครงการสอนและบันทึกการสอนของอาจารย์ในแผนกวิชาต่าง ๆ มักมีปัญหาเนื่องจากอาจารย์แต่ละคนจะสอนหลายวิชาไม่สามารถจัดทำได้ตามกำหนด ซึ่งงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญและเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐาน และคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลด้านวิชาการ เพราะงานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวาง ซึ่ง สมบัติ พันธุ์คง (2520, หน้า 28-29) กล่าวว่า ผู้บริหารหรือครูใหญ่ต้องรับผิดชอบในฐานะผู้นำครูในด้านวิชาการเพราะหน้าที่ของโรงเรียน คือ การให้ความรู้และประสบการณ์แก่นักเรียนในด้านวิชาการ งานวิชาการเป็นกิจกรรมที่กว้างขวาง ที่มีองค์ประกอบ คือ หลักสูตร การสอน การจัดอุปกรณ์ และการอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดผลประเมินผล การนิเทศการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของครู ดังนั้นจึงทำให้สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านมุ่งเน้นวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณัฐชาภรณ์ โพธิ์ทอง (2545) ได้ศึกษาปัจจัยสุขภาพองค์การและความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการ การสำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 พบว่ามุ่งเน้นวิชาการโดยรวมอยู่ใน

ระดับปานกลาง และงานวิจัยของ อารณีย์ ราชสิงโห (2546) ได้ศึกษาสภาพองค์การของโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่าด้านการมุ่งเน้นวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ประสิทธิภาพของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการศึกษาตามหลักสูตรใหม่ทั้ง 2 ระดับ คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2545 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 2546 ซึ่งมีลักษณะพิเศษโดยเน้นความต้องการ (Demand Driven) และมาตรฐานสมรรถอาชีวะเป็นหลัก แต่อาจารย์ผู้สอนมีจำนวนจำกัดและยังได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรใหม่ไม่ทั่วถึงทำให้คุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 15 แห่งไม่เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการอาชีวศึกษาและความต้องการของตลาดแรงงาน ดังที่ กษมา วรวรรณ ณ อุรุทยา (2537, หน้า 3) กล่าวว่าคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมิได้หมายความว่าเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเท่านั้น แต่คุณภาพการศึกษายังหมายถึงปัจจัยอื่นอีกมากที่จะส่งผลให้เกิดคุณภาพที่พึงประสงค์ได้ ดังนั้นถ้ามองในด้านประสิทธิผลการจัดการศึกษา การที่สถานศึกษาสามารถผลิตนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และมีส่วนร่วมสนับสนุนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีจริยธรรม คุณธรรมที่เหมาะสม สามารถอยู่ร่วมในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างชาญฉลาด สามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ถือว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึง จรวยพร ธรณินทร์ (2539, หน้า 53 อ้างถึงใน พรชัย เชื้อชูชาติ, 2546, หน้า 76) ได้กล่าวว่าหลักการสอนทางอาชีวศึกษาอยู่ตรงที่ลักษณะธรรมชาติของการศึกษาที่มีอิทธิพลพอเพียงที่จะทำให้ระบบการเรียนการสอนมีจุดเน้นหนักในเรื่องสมรรถภาพในการทำงานของผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้กระบวนการเรียนการสอนอาชีวศึกษาจึงมีขั้นตอนครอบคลุมและเน้นเป็นพิเศษในเรื่องคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ดังนั้นจึงทำให้ประสิทธิผลของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จงดี ขจรไชยกุล (2539) พบว่าประสิทธิผลขององค์การวิทยาลัยสารานุกรมสุขสิรินคร อยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของ อุษณีย์ รักซ้อน (2543) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.1 ประสิทธิภาพของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านนักเรียน-นักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรใหม่ทั้ง 2 ระดับ คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2545 และหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 2546 ซึ่งมีลักษณะพิเศษโดยเน้นความต้องการ (Demand Driven) และมาตรฐานสมรรถอาชีวะเป็นหลัก รวมทั้งการยกย่องหลักสูตร การกำหนดแผนการเรียน และการฝึกงานรวมทั้งการวัดผลเพื่อประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถในการเรียนและการปฏิบัติงานของกรมอาชีวศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษา ตามนโยบายการปฏิรูปอาชีวศึกษาเพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาชีพ และผลิตนักศึกษาสายปฏิบัติการตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพอย่าง โดยไม่ได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถของนักเรียน-นักศึกษา ที่เข้ามาเรียนซึ่งต้องปรับตัวอย่างมาก รวมถึงความใส่ใจในการเรียนการสอนของอาจารย์ซึ่งในแต่ละวิทยาลัยมีนักเรียน-นักศึกษาเป็นจำนวนมาก อาจารย์ผู้สอนไม่ได้รับการพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของหลักสูตรใหม่ ดังนั้นจึงทำให้ประสิทธิผลของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านนักเรียน-นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิไลศดา เรืองศรี (2547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนกีฬา สังกัดสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผลการวิจัยพบว่าในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ประสิทธิภาพของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านนักเรียน-นักศึกษามีทัศนคติทางบวก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะสำคัญของหลักสูตรใหม่ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาอย่างจริงจัง โดยใช้หลักสูตรเป็นกลไกหลักในการเปลี่ยนแปลง มีลักษณะสำคัญคือ 1) เป็นสหวิทยาการ (Multidisciplinary) เชื่อมโยงองค์ความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้อง 2) มุ่งเน้นการฝึกสมรรถนะ (Competency) ตามมาตรฐานอาชีวะ (Occupational Standard) 3) เน้นการปฏิบัติจริงโดยนำรายวิชาไปปฏิบัติในสภาพจริงในสถานประกอบการ 4) ให้โอกาสผู้เรียนสามารถเลือกวิชาเรียนได้ตามศักยภาพ กว้างขวางเพื่อความชำนาญงานเฉพาะด้าน 5) เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาสายวิชาชีพสาขางานได้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น 6) มีลักษณะการสนับสนุนประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่างหน่วยงาน องค์กร และสถานประกอบการ ซึ่งในสาระสำคัญของหลักสูตรใหม่นี้ ไม่ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความประพฤติเรียบร้อย มีระเบียบวินัย มีความกระตือรือร้น มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน เป็นคนมีเหตุผลยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเป็นประชาธิปไตย และนักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดสร้างสรรค์ (ชัชวาล คำเซ่ง, 2547, หน้า 31) ดังนั้นจึงทำให้ประสิทธิผลของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านนักเรียน-นักศึกษา

มีทัศนคติทางบวก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรชัย เชื้อชูชาติ (2546) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กร โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนเทศบาลในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนเทศบาล ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิไลดา เรืองศรี (2547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนกีฬา สังกัดสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผลการวิจัยพบว่าในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ประสิทธิภาพของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาได้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ยังคงใช้วิธีการสอนแบบเดิมไม่ได้ปรับปรุงพัฒนาวิธีการสอนหรือพัฒนานวัตกรรมใหม่ขึ้นใช้ในการเรียนการสอน การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ทำให้อาจารย์ในวิทยาลัยเกิดความเบื่อหน่ายและไม่สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนได้ นอกจากนี้ในการเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาชีพใหม่ ก็ยังไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และมีแผนงานที่จะฝึกประสบการณ์ให้ผู้เรียน ถ้าวิทยาลัยสามารถนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนการสอนก็จะทำให้วิทยาลัยสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนา ดังที่ อุทัย หิรัญโต (2526, หน้า 86) กล่าวว่าองค์กรสามารถปรับตัวเปลี่ยนแปลง พัฒนาให้เป็นไปตามสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นจึงทำให้ประสิทธิผลของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาได้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิไลดา เรืองศรี (2547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนกีฬา สังกัดสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผลการวิจัยพบว่าในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ประสิทธิภาพของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านสามารถแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาได้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพองค์กรในด้านความสามัคคี ด้านการบริหารแบบมีตรัสสัมพันธ์ ด้านการบริหารแบบกิจสัมพันธ์ และด้านขวัญในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง จึงทำให้ประสิทธิผลขององค์กรความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลางด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน

สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับความสามัคคี การบริหารแบบมิตร สัมพันธ์ การบริหารแบบกิจสัมพันธ์ และขวัญในการปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงทำให้ประสิทธิผลของ สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านสามารถ แก้ไขปัญหาในสถานศึกษาได้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิไลดา เรืองศรี (2547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผล ของโรงเรียนกีฬา สังกัดสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผลการวิจัยพบว่าในการแก้ปัญหาโรงเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง

3. เปรียบเทียบคุณภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามประเภทวิชา โดยรวมและทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาจัดว่าเป็นการศึกษาที่ต้องลงทุนสูงมาก เพราะแต่ละประเภทวิชาจะต้องจัดเตรียม เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน พัฒนาความสามารถและทักษะในวิชาชีพที่ตนได้ เรียน ซึ่งปัญหาการว่างงานของนักเรียน-นักศึกษาในบางประเภทวิชา และบางระดับการศึกษาเท่าที่ ติดตามพบว่า ประเภทวิชาที่เป็นปัญหา ได้แก่ ประเภทวิชาคหกรรมและศิลปกรรม เช่นเดียวกับ ปัญหาการลดลงของจำนวนนักเรียน-นักศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นเพราะค่านิยมทางสังคม และความ ต้องการของตลาดแรงงานอีกทั้งปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่าง รวดเร็ว เป็นผลให้การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในบางส่วนไม่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน

4. คุณภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามวิทยาลัยจำแนกตามวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร และอยู่ในเขตปริมณฑล โดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยทั้ง 15 แห่ง ใช้หลักสูตรและการบริหารจัดการ ในรูปแบบเดียวกัน ซึ่งเป็นการดำเนินการในระบบและรูปแบบเครือข่ายและสถาบันการอาชีว ศึกษาและเขตบริการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงสถานศึกษา จำนวนประชากร ความต้องการของ ตลาดแรงงาน ชุมชน ท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม และด้านเหมาะสมด้านอื่น ๆ ให้สถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐที่สอนระดับปริญญาหรือเทียบเท่าและผ่านเกณฑ์มาตรฐานของคณะกรรมการ อาชีวศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคลดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐเหมือนกัน ดังนั้นจึงทำให้คุณภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามวิทยาลัยจำแนกตามวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร และอยู่ในเขตปริมณฑล โดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมควร รุ่งเรือง (2540) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพองค์การกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักงานการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 12 พบว่าสภาพองค์การของข้าราชการสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในเขตการศึกษา 12 เมื่อจำแนกตามสถานที่ตั้งของสำนักงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของ รัชชัย สุตสาคร (2543) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจกับสภาพองค์การของสถานีตำรวจ สังกัดตำรวจภูธรภาค 2 พบว่า สถานีตำรวจภูธร สังกัดตำรวจภูธรภาค 2 ที่มีที่ตั้งของสถานีต่างกันมีสภาพองค์การของสถานี โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ประสิทธิภาพของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามประเภทวิชา โดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแต่ละประเภทวิชามีเนื้อหาการเรียนการสอนไม่เหมือนกัน โดยนักศึกษาทุกระดับจะต้องมีเวลาเรียนด้วยการปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ หรือฝึกงานครึ่งหนึ่งของหลักสูตรในการศึกษาระบบทวิภาคี หรืออย่างต่ำต้องเป็น 1 ภาคเรียนในการศึกษาระบบปกติ ทั้งนี้จะมีการวัดและประเมินผลการเรียนทุกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนและประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนว่านักศึกษามีความรู้และทักษะตามจุดประสงค์ตามรายวิชานั้นหรือไม่โดยมีครูฝึกและอาจารย์นิเทศทำหน้าที่วัดและประเมินผลการเรียนของนักศึกษาร่วมกัน นอกจากนี้ กรมอาชีวศึกษาได้มอบหมายให้สถาบันการอาชีวศึกษาสามารถสร้างผลงานขึ้นได้สอดคล้องกับอาชีพความต้องการของพื้นที่ โดยมีสถานประกอบการมาทำหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาด้วย เพราะสถานประกอบการจะทราบดีว่าองค์กรของตนต้องการบุคลากรประเภทใด ทำงานลักษณะใด เพื่อที่จะผลิตกำลังคนออกมาตามนั้น สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดว่าผู้เรียนควรเรียนรู้อะไรซึ่งถือได้ว่าเป็นหลักการสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ทุกระดับของกรมอาชีวศึกษา

6. ประสิทธิภาพของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครและอยู่ในเขตปริมณฑล โดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 15 แห่ง ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครและในเขตปริมณฑลจัดการศึกษาตามที่กรมอาชีวศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรใหม่ทั้ง 2 ระดับ คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2545 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 2546 ซึ่งมีลักษณะพิเศษโดยเน้นความต้องการ

(Demand Driven) และมาตรฐานสมรรถอาชีวะเป็นหลัก มีการวิเคราะห์อาชีวะอย่างจริงจังเพื่อกำหนดบทบาทและลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติให้ออกมาเป็นรูปแบบของมาตรฐานรายวิชาซึ่งรายวิชาต่าง ๆ จะมีจุดประสงค์มาตรฐานและคำอธิบายรายวิชาครอบคลุมความรู้ ทักษะ เจตคติ และกิจนิสัย ทำให้ประสิทธิผลของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครและอยู่ในเขตปริมณฑล โดยรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วุฒิชัย จุฑาพรรณชาติ (2539) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการติดตามงานกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 12 พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล มีประสิทธิผลของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของ พรชัย เชื้อชูชาติ (2546) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กร โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนเทศบาลในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนเทศบาล จำแนกตามจังหวัดที่ตั้งแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมและทุกด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทำให้อาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยได้พัฒนาปรับปรุงระบบการเรียนการสอนเพื่อให้ทำให้นักเรียนนักศึกษาที่มีคุณภาพ มีทักษะฝีมือให้เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้นจึงทำให้สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมและทุกด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัฒนา พวงสวัสดิ์ (2541) ได้ศึกษาปัจจัยการสร้างทีมงานที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ บุญญติ แสวงดี (2543) พบว่าความสัมพันธ์ของแรงจูงใจของข้าราชการพลเรือนสามัญกับประสิทธิผลของสำนักงานศึกษาธิการ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 12 พบว่าโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และอำนาจ ชัยนันทนคร (2544) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย พบว่าพฤติกรรมการบริหาร

ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับประสิทธิผลของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สุขภาพองค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริม ดังนี้

1.1 ด้านความสามัคคี ควรจัดงานสังสรรค์ทอมนละ 1 ครั้ง เพื่อให้อาจารย์ในวิทยาลัยได้มีโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้สุขภาพองค์การมีความสมบูรณ์ขึ้น

1.2 ด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์ ควรจัดให้มีสวัสดิการเพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ เนื่องจากสวัสดิการบางอย่างที่อาจารย์ได้รับถูกตัดออก

1.3 ด้านการบริหารแบบกิจสัมพันธ์ ควรแจ้งผลการประเมินการปฏิบัติงานให้อาจารย์ได้ทราบทุกคนเพื่อแสดงความยุติธรรมให้อาจารย์ได้เห็น

1.4 ด้านการสนับสนุนทรัพยากร ควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ทันสมัย มาใช้ปฏิบัติงานในวิทยาลัย รวมทั้งจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและจำเป็นสำหรับใช้ปฏิบัติงานให้เพียงพอกับความต้องการของอาจารย์

1.5 ด้านขวัญในการปฏิบัติงาน ควรให้รางวัลแก่ผู้ที่ปฏิบัติงานดี ผู้ที่สร้างชื่อเสียงให้กับวิทยาลัย รวมถึงการประกาศให้อาจารย์และนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยได้ทราบเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับอาจารย์ที่สร้างคุณงามความดีให้กับวิทยาลัย

1.6 ด้านความเป็นอิสระ ควรเปิดโอกาสให้อาจารย์ทุกคนมีอิสระในการเสนอตัวเข้ารับผิดชอบงานรวมถึงเสนอความคิดเห็นในการบริหารงานของวิทยาลัย และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับงานของวิทยาลัย

1.7 ด้านความเพียงพอของการสื่อสาร ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้อาจารย์ได้ทราบอย่างทั่วถึง

1.8 ด้านมุ่งเน้นวิชาการ ควรจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมเพื่อให้อาจารย์ได้เพื่อช่วยเหลือนักเรียน-นักศึกษา ที่เรียนอ่อนในแต่ละวิชา โดยให้คำตอบแทนพิเศษแก่อาจารย์

2. ประสิทธิภาพขององค์การของสถาบันอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าด้านนักเรียน-นักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านนักเรียน-นักศึกษามีทัศนคติทางบวก ด้านสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาได้ และด้านสามารถแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาได้ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริม ดังนี้

- 2.1 จัดให้มีกิจกรรมให้นักเรียนได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับครูนอกเวลาเรียน
- 2.2 จัดกิจกรรมกลุ่มสนใจเพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดี
- 2.3 จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงความสามารถของตนเอง
- 2.4 จัดกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดความรักในสถาบัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีส่วนส่งเสริมให้การดำเนินงานของวิทยาลัยของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1
2. ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อสภาพองค์การและประสิทธิผลขององค์การของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1
3. ควรศึกษาแนวทางพัฒนาประสิทธิผลวิทยาลัยของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1
4. ควรศึกษาสภาพองค์การของวิทยาลัยในด้านอื่นว่ามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของวิทยาลัยของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 1